

28 . Caransebeș | Județ: Caraș-Severin | Punct: Câmpul lui Poșta | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 51029.07

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Sorin Ion, Gheorghe Lazarovici, Dimitrie Pavel Negrei, Sorin Marius Petrescu, Ion Sorin, Daniela Țârdoiu

Instituții: Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș

Rezumat

Campania urma să termine cercetarea complexelor de locuit din nivel Balta Sărată II și I, nivele care nu erau răspândite uniform, în perimetrul stațiunii. Principalele obiective au fost vizitarea sitului de la Ruginosu, stoparea săpăturilor braconierilor, terminarea preparării complexelor neolitice. În cazul majorității complexelor cercetate au fost descoperite depuneri rituale de rășnițe, lustruitoare sau pietre de rășniță puse la ridicare în timpul unor reparații sau la abandonare. Ceramica recuperată aparține culturii Vinca.

Raport

Campania urma să termine cercetarea complexelor de locuit din nivel Balta Sărată II și I, nivele care nu erau răspândite uniform, în perimetrul stațiunii.

Vizitarea sitului de la Ruginosu, stoparea săpăturilor braconierilor. Terminarea preparării complexelor neolitice.

Locuința 26. Locuința este orientată EV – NS, cu ușoare deviații spre V. Locuința a funcționat vreme îndelungată pe durata fazei Vină B1, de la începutul acestei faze, având trei etape de refacere.

Fundațiile. La construirea locuinței se sapă un șanț de fundație, adânc de cca. 0,4 m (nu a fost cercetat decât pe 0,4 m lungime), lat de 0,3 m, doar pentru peretele de V. Peretele avea o structură de bârne înfipte vertical, situate la 1,2 – 1,4 m distanță. Orizontal erau plasate bârne sau pari peste care s-a aplicat o lipitură groasă de lut. Locuința nu a fost distrusă prin foc deoarece peretele de V a rămas în picioare neșters și apoi, cândva mai târziu, s-a dărâmat. Peretele de S este marcat de 3 stâlpi masivi ce țin din structura peretelui. Peretele de E este format dintr-o structură de 6 stâlpi masivi între care credem că era structura de bârne a peretelui, urme de pari de la împletituri nu s-au găsit. Peretele de N este în afara săpăturii. Un perete de interior avea doar câțiva stâlpi mai subțiri, înfipti vertical, la distanță de 30-40 cm unul de altul, ceea ce arată o structură cu împletitură cu nuiele.

Construcția pare a avea două încăperi. În încăperea de S era o vatră ce funcționează în ultimele două etape de locuire și două cuptoare în formă de corn care țineau de prima și ultima etapă de locuire.

Datorită sărăciei de material gospodăresc, a cuptoarelor, a vetrei mari și a depunerii de ofrande din groapa 32, (un lustruitor sau o rășniță pusă în picioare, vreo trei pietre) considerăm că construcția avea un rol social sau cultic.

Bordeiul 27 . La -0,55 -0,60 m de la nivelul de săpare a fost observat un nivel cu numeroase depuneri de materiale arheologice. Partea inferioară a depunerilor, care era sub acel orizont, este de asemenea asociată cu materiale ceramice dar și pigmenți de pământ galben, ceea ce indică o umplere destul de rapidă. Nivelul cu fragmente ceramice, gros de 0,15–0,20 m, inegal ca grosime, arată că groapa a fost folosită, la un moment dat pentru aruncarea resturilor menajere.

Fundul drept ar pleda pentru o posibilă folosire a lui în prima fază ca bordei, dar indicii privind instalații de interioare sau de foc nu s-au găsit. Dimensiunile sale erau de 1,80 m lățime pe 2,2 x 2,4 m lungime, marginile au fost afectate așa că lățimea inițială e greu de precizat. Pereții bordeiului erau drepecți, partea inferioară fiind ușor scobită, element comun și pentru gropile de lut și pentru bordei.

Locuința 28. La aceasta au fost constatate resturile unei podele din lut galben, parțial înroșit, străpuns de numeroase gropi de cârțiță. Podeaua se afla la -1,2 m adâncime. Locuința avea două încăperi sau o tindă (săpăturile nu au putut fi extinse dar este de presupus deoarece și locuința 26 mai avea o încăpere în acea zonă. Grosimea de cca 1-1,2 cm a lipiturii și culoarea galben roșcată a lipiturii gropi s-au vetrei indică folosința ei o perioadă îndelungată de timp.

La aceeași adâncime, în c. B2, au fost semnalate resturile unui cuptor, cu marginile căptușite cu lut (G 30). În groapă apar resturi de vase mari (fund), pământ amestecat cu cărbune și arsură). Groapa bordeiului a fost adâncită cu cca. 12-15 cm de la nivelul de călcare. Groapa avea un plan triunghiular, cu laturile și colțurile arcuite.

"Coloana apei". Am definit sub acest termen resturile unei coloane de lut nears aflată în colțul de E al locuinței 28, în altă încăpere sau într-o tindă. Coloana avea la bază o structură de pietre de râu, iar la mijloc resturile unei cupe cu picior. Coloana a fost înfiptă cca. 10 cm în pământ. Înălțimea ei nu poate fi apreciată.

O asemenea coloană a fost semnalată în orizont contemporan, în Sanctuarul 1 de la Parța, din cultura Banatului, faza II1, iar alta este "coloana mică" din sanctuarul eneolitic de la Căscioarele2. Alte coloane sunt semnalate în sanctuarul neolitic de la Kormadin3. Coloana, asemenea arborelui cosmic, face legătura între Cer – Pământ având diferite semnificații legate de fecunditate și fertilitate, acel axis mundi4. În Creta coloanele reprezentau pe marele Zeu sau locul, unde el apare5, erau semn sacru6 sau erau reprezentarea phalus-ului7.

Groapa de fundare. În vecinătatea coloanei, la cca. 0,5 m, în încăperea de S a fost semnalată o altă groapă de fundare, situată în jumătatea de V a încăperii, la cca. 1 m de coloană. Ea era lângă o groapă de stâlp de perete. În ea erau un lustruitor și 4 pietre care se aflau ușor sub nivelul de călcare. Lustruitorul, ca de altfel și la locuința 26 a fost așezat în picioare.

După cum s-a putut observa la mai toate marile complexe cercetate în această zonă (L16, L26, L28) au fost descoperite depuneri rituale de râșnițe, lustruitoare sau pietre de râșniță puse la ridicare (L 16, L28) în timpul unor reparații (L26) sau la abandonare 8 (L16). De cele mai multe ori acestea erau în număr sacru 7 sau 4 (4 de la cele patru elemente primordiale) sau combinația dintre ele 3 + 4. Acele numere apar asociate în sanctuare la: Căscioarele9, la Parța10, 7 vulturi la Çatal Hüyük11, legat de pâinea sacră12 (pe un sigiliu de prescură) sau cele 7 numere din Cabala13, cele 7 cercuri planetare14, cei 7 mari zei sau 7 judecători din Summer15, serii de câte 7 statuete sau idoli (bătrâne, adulte sau tinere) în depunerile rituale de la Poduri, Isaia16, cele 7 terase ale ziguratului17, cei 7 stâlpi sau 7 coloane18 ș.a.

Ceramica întregibilă, descoperită în complexe, în special vasele, în afară de cea din Loc. 16 este foarte săracă, ceea ce ne duce cu gândul că este vorba de construcții cu caracter social sau cultic. Restul materialului ceramic aflat în strat este destul de numeros. Materialele au fost descrise după cataloage și au fost incluse în baze de date. Acestea conțin peste 6000 de înregistrări fiind peste 7000 de obiecte.

Ceramica descoperită în nivelul Balta Sărată I (cuprinde bordeiele, ceramica din humus și primele complexe 1,2 - 1 m) are încă trăsături ale etapei Vină A (decor din barbotină, străchini cu umăr scurt). Lipsa elementelor de la Gornea, de etapă Vină A3 (străchinile evazate tip pâlnie, cele cu umăr scurt ascuțit) pledează pentru o etapă post Gornea deci o fază Vină A3b sau A4, ceea ce corespunde la Vină adâncimii 8,7 – 8 m. În această etapă apar și elemente caracteristice grupului Dudești, elemente care apar în etapa Vină A3 – Starëvevo – Criș IVB sau final. La acest orizont nu mai apar elemente starëveviene.

Ceramica din nivelul Balta Sărată II, căreia îi corespund materialele din ultimele etape ale complexelor din primul nivel și complexele dintre 0,50 – 1m, sunt materiale de factură Vină B1 dar aici amestecul este cu mult nisip, fiind o caracteristică a lutului local. Datele statistice confirmă evoluția din nivel Balta Sărată I19.

Cel de al treilea nivel, Balta Sărată III (0,40 – 0 m) reprezintă un proces de involuție locală, la nivel Vină B2, foarte probabil ultima etapă a sa, vreme în care "șocul" Vină C, marcat de mai multe curențe care schimbă civilizații.

Informații suplimentare online

[Raportul 2172 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
